

Дем'янишин В. Г.

доктор економічних наук, професор,
Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль, Україна

РЕАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ

Протягом останнього десятиріччя в Україні досягнуто великого прогресу у створенні та розбудові сучасної ефективної системи управління публічними фінансовими ресурсами та здійснення державного фінансового контролю за їхнім формування і використанням для забезпечення відповідності цієї системи вимогам ринкової економіки та визначальним пріоритетам поступального розвитку Української держави.

Невід'ємною складовою цього процесу була потреба у цифровізації управління, на необхідність якої акцентована увага у Стратегії реформування управління державними фінансами на 2022-2025 роки, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1805-р від 29 грудня 2021 року. У ній було поставлено завдання щодо запровадження єдиних ІТ-стандартів, розробки Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи управління публічними фінансовими ресурсами, переходу на впровадження розмаїтих електронних послуг, включаючи впровадження сервісної моделі надання ІТ-послуг, зорієнтованої на користувача, унеможливлення впливу людського фактора на здійснення автоматичної обробки інформації, а також захисту інформації від будь-якого зовнішнього впливу.

Постановою Кабінету Міністрів України № 1467 від 7 листопада 2021 року було схвалено Стратегію цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами до 2030 року, метою

якої є розбудова сучасної та високоефективної системи управління комплексом інформаційних технологій для здійснення підтримки і подальшого перспективного цифрового розвитку ефективної, раціональної та прозорої системи управління й контролю публічних фінансових ресурсів.

У межах поставленої мети перед Державною аудиторською службою України було визначено цілий комплекс завдань, спрямованих на реалізацію стратегічних цілей цифровізації, які ця служба успішно виконує.

Так, було розроблено положення про інформаційну структуру системи управління та контролю публічних фінансових ресурсів, що містить обчислювальні потужності діючих центрів обробки даних Державної аудиторської служби України, типові процеси реєстрації способів надання звітності підчас переходу на централізовану модель управління інформаційними технологіями у системі управління та контролю публічних фінансових ресурсів.

Також підготовлено заходи щодо створення єдиного централізованого сховища даних, запроваджено механізм управління безперервності та доступності, а також процес управління змінами та релізами. Крім цього, здійснено послідовну передачу ІТ-установі механізму адміністрування єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи управління публічними фінансами для закінчення робіт із створення хмарної інфраструктури управління публічними фінансами, що містить обчислювальні потужності діючих центрів обробки даних Державної аудиторської служби України.

Удосконалено інформаційні системи і програмно-технічний комплекс Державної аудиторської служби України для ефективного виконання завдань і функцій. Створено та забезпечено функціонування галузевого центру управління кібербезпекою єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи системи управління та контролю публічних фінансових ресурсів.

Однак, у процесі цифровізації системи управління та контролю публічних фінансових ресурсів мають місце невирішені проблеми, на яких Державній аудиторській службі доцільно акцентувати свою увагу, зокрема:

XIV Міжнародна науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
5 грудня 2025 року, м. Тернопіль

- «низький рівень автоматизації та інтеграції процесів між інформаційними системами суб'єктів системи управління державними фінансами;
- фрагментація інформаційного ландшафту інформаційних систем;
- неузгодженість розвитку інформаційних технологій та інформаційних систем;
- відсутність комплексної політики захисту інформації;
- відсутність єдиних підходів до проектування інформаційних систем, які дають змогу ефективно інтегрувати між собою інформаційні системи суб'єктів системи управління державними фінансами;
- відсутність інтеграції між інформаційними системами суб'єктів системи управління державними фінансами в режимі он-лайн;
- часткове дублювання функціоналу, рішень і відповідних інформаційних потоків в інформаційних системах;
- використання різних форматів обробки інформації, що призводить до неможливості реалізації принципу інтероперабельності інформаційних ресурсів» [2].

Етапи реалізації стратегії цифровізації передбачають:

- «створення центру управління проектами, який здійснюватиме комплексне формування та верифікацію вимог до створення, модернізації та підтримки інформаційних систем для потреб суб'єктів системи управління державними фінансами, а також забезпечуватиме подальший контроль за впровадженням і застосуванням таких інформаційних систем у системі управління державними фінансами;
- побудову, розгортання приватної хмари та операційного центру безпеки системи управління державними фінансами із подальшою міграцією до такої хмарної інфраструктури інформаційних систем суб'єктів системи управління державними фінансами;
- створення каталогу засобів інформатизації, визначення функцій з питань інформаційних технологій, що мають бути консолідовані, і функцій з

XIV Міжнародна науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
5 грудня 2025 року, м. Тернопіль

питань інформаційних технологій, які продовжують реалізовувати центральні органи виконавчої влади, діяльність яких спрямовує і координує Кабінет Міністрів України через Міністра фінансів» [2].

На перспективу до 2030 року передбачаються створення високорівневого і низькорівневого дизайнів приватної хмари та операційного центру безпеки системи управління та контролю публічних фінансів. Буде забезпечення консолідація інформаційних ресурсів системи управління та контролю публічних фінансових ресурсів на центральному рівні й адміністрування таких інформаційних ресурсів ІТ-установою.

Важливим заходом, що слід здійснити Державною аудиторською службою України, є впровадження інтегрованої автоматизованої системи підтримки прийняття рішень органу державного фінансового контролю «е-аудитор». Передбачається впровадження управління інформаційною безпекою, а також побудова сучасного операційного центру безпеки системи управління публічними фінансами.

Список використаних джерел

1. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 р. № 1805-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-p#Text>.

2. Стратегія здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2030 року: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1467-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-p#Text>.